

ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา
อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท

Operational efficiency of the implementation of the Local Development Plan of Sanphaya
Subdistrict Municipality, Sapphaya District, Chai Nat Province

ประกายมาส บุญเกิด¹ มยุรี รัตนเสริมพงศ์² & วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์²
Prakaymas Boonkerd¹, Mayuri Rattanasermpong² & Wasita Kerdphol Prasopsak²

Corresponding author: 66297070118@lawasri.tru.ac.th

Received: 19/05/69 Revised: 28/06/69 Accepted: 29/06/69

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แนวคิดประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา, ด้านการให้บริการ, ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและอายุไม่มีความแตกต่างกันต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการรับทราบ/เข้าร่วมกิจกรรม มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีการศึกษาและรายได้สูงมีแนวโน้มประเมินประสิทธิภาพสูงกว่ากลุ่มอื่น

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการดำเนินงาน; แผนพัฒนาท้องถิ่น; เทศบาลตำบลสรรพยา

¹นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

¹Master of Public Administration Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study people's opinions toward the operational efficiency of the local development plan of Sapphaya Subdistrict Municipality, Sapphaya District, Chai Nat Province; and 2) to compare these opinions classified by personal factors. This study employed a quantitative research methodology, utilizing the concept of operational effectiveness under local development plans as the conceptual framework.

The research findings revealed that: 1) Overall and in all individual dimensions, the residents' opinions toward the operational efficiency of the local development plan were at a high level. Sorting by mean scores from highest to lowest, the dimensions were: learning and development, service delivery, recipient satisfaction, and infrastructure. 2) Personal factors regarding gender and age showed no statistically significant differences in opinions. However, education level, occupation, average monthly income, length of residency, and awareness of/participation in local development plan activities showed statistically significant differences. Notably, groups with higher education and income levels tended to evaluate operational efficiency higher than other groups.

Keywords : Operational Efficiency; Local Development Plan; Sapphaya Subdistrict Municipality

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดบริการสาธารณะ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเทศบาลตำบลที่มีบทบาทใกล้ชิดกับชุมชนผ่านการขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ครอบคลุมทั้งด้านสาธารณูปโภค เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งตามหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) การประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานจำเป็นต้องมุ่งเน้นความคุ้มค่า ความโปร่งใส และการตอบสนองต่อประชาชน ทว่าในทางปฏิบัติ ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันจากรายงานของหน่วยงานราชการมักพบว่า การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นยังคงประสบปัญหาอุปสรรคเชิงระบบ ส่งผลให้บางโครงการไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในช่วง 1-2 ปีที่ผ่านมา เช่น การศึกษาของ ปรียวิศว์ สุวรรณกุลชาติ และเฉลิมพร เย็นเยือก (2567) รวมถึง ศนิชา สัมมาชีพ (2568) ที่ชี้ให้เห็นว่า แม้ท้องถิ่นจะพยายามเพิ่มประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะ แต่ก็ยังขาดการประเมินรอบด้านที่เชื่อมโยงระหว่างมุมมองของภาครัฐและมุมมองของภาคประชาชนอย่างแท้จริง จึงเกิดเป็นช่องว่างขององค์ความรู้ ที่จำเป็นต้องมีการนำกรอบแนวคิดการประเมินผลเชิงคุณภาพ เช่น Balanced Scorecard ของ Kaplan และ Norton (1996) เข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกับการติดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่ออุดรอยรั่วและประเมินผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นระบบในหลากหลายมิติ

เทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท เป็นพื้นที่วิจัยที่มีบริบทเฉพาะตัวและกำลังขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566–2570 ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2561) อย่างไรก็ตาม ปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่คือ โครงการพัฒนาบางส่วนยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักวิจัยจึงได้เข้าไปมีส่วนร่วมและศึกษาปรากฏการณ์ในพื้นที่ผ่านกระบวนการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ซึ่งก็คือ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสรรพยา จำนวน 359 คน เพื่อสะท้อนปัญหาที่แท้จริงจากบริการสาธารณะในชีวิตประจำวัน โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์จากงานวิจัยในอดีตที่ระบุว่า การมีส่วนร่วมและการติดตามประเมินผลโดยประชาชนเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยชีวิตความสำเร็จและเผยให้เห็นปัญหาที่อยู่ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นดังกล่าวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งจะเป็นเหมือนเข็มทิศนำทางในการระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของการพัฒนาพื้นที่ โดยนักวิจัยเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลผ่านเครื่องมือแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นสูงถึง 0.917 จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่ช่วงปีงบประมาณปัจจุบัน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย) และสถิติอ้างอิง (การทดสอบความแตกต่างและการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ)

บทความวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลักตามมิติตัวชี้วัดที่ได้สังเคราะห์ขึ้น ได้แก่ (1) ด้านการให้บริการ (2) ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ (3) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ (4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา พร้อมทั้งนำเสนอผลการเปรียบเทียบเชิงลึกตามคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชน ซึ่งประเด็นที่จะเกิดแง่วิชาการคือการบูรณาการทฤษฎี Balanced Scorecard เข้ากับการบริหารงานท้องถิ่นไทยอย่างเป็นรูปธรรม และในเชิงสังคม เทศบาลตำบลสรรพยารวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สามารถนำข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นฐานข้อมูลประกอบการพิจารณาปรับปรุงแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท 2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล
1) เพศ
2) อายุ
3) ระดับการศึกษา
4) รายได้
5) อาชีพ

ตัวแปรตาม

ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลสรรพยา
1) ด้านการให้บริการ
2) ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ
3) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
4) ด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 3 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 2,971 คน (ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร์เทศบาลตำบลสรรพยา, สิงหาคม 2567) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 359 คน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) เพื่อให้จำนวนตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านสอดคล้องกับสัดส่วนประชากรที่แท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา ครอบคลุม 4 มิติ ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการเรียนรู้และพัฒนา ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา โดยประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.93 และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.917 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยสถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ Independent t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA หรือ F-test) ในกรณีที่มีย่อยเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม ทั้งนี้ หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.98 อายุ 30 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.60 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 26.50 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.70 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 33.40 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.50 ท่านเคยรู้จักหรือรับทราบแผนพัฒนาท้องถิ่นมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 56.50 ท่านมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 43.50 และท่านเคยร่วมกิจกรรม/เวทีประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 50.50

2. วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา

ตาราง 1 ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในภาพรวม

การดำเนินงานตามแผนพัฒนา ท้องถิ่น	ระดับประสิทธิภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการให้บริการ	3.97	0.63	มาก
2. ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.93	0.64	มาก
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.86	0.68	มาก
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	3.98	0.66	มาก
ภาพรวม	3.93	0.56	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.56) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.66) ด้านการให้บริการ ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.63) ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.64) และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.68)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท” พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30–40 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001–20,000 บาท ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี และส่วนใหญ่เคยรับทราบหรือมีส่วนร่วมเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการให้บริการ ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของเทศบาลในการพัฒนาบุคลากร การให้บริการประชาชน และการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศและอายุไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในภาพรวม ขณะที่ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ การรับทราบหรือเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และโอกาสในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นในหลายด้านมากที่สุด

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามเพศ

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	(n = 211)		(n = 148)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการให้บริการ	3.91	0.65	4.05	0.59	-2.109	.036*
2. ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ	3.89	0.69	3.98	0.57	-1.383	.168
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.84	0.71	3.89	0.64	-.808	.419
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา	3.93	0.68	4.05	0.63	-1.702	.090
ภาพรวม	3.89	0.58	3.99	0.52	-1.725	.085

*p ≤ .05

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามเพศ ในภาพรวม ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านการให้บริการ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามอายุ

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น		แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการให้บริการ		ระหว่างกลุ่ม	3.174	4	.793	2.037	.089
		ภายในกลุ่ม	137.470	353	.389		
		รวม	140.644	357			
2. ด้านพึงพอใจของผู้รับบริการ		ระหว่างกลุ่ม	1.552	4	.388	.944	.439
		ภายในกลุ่ม	145.082	353	.411		
		รวม	146.634	357			
3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน		ระหว่างกลุ่ม	1.159	4	.290	.626	.644
		ภายในกลุ่ม	163.501	353	.463		
		รวม	164.661	357			
4. ด้านการเรียนรู้และพัฒนา		ระหว่างกลุ่ม	4.932	4	1.233	2.868	.023*
		ภายในกลุ่ม	151.760	353	.430		
		รวม	156.692	357			
ภาพรวม		ระหว่างกลุ่ม	2.280	4	.570	1.841	.120
		ภายในกลุ่ม	109.270	353	.310		
		รวม	111.549	357			

* $p \leq .05$

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำแนกตามอายุ ในภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้และพัฒนา มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจะใช้การทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน ปรับปรุงการบริหารจัดการ และพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสรรพยาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา

จากข้อค้นพบที่รายงานไว้ว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการเรียนรู้และพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการให้บริการ ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ตามลำดับนั้น ปรากฏการณ์นี้อธิบายเชิงเหตุผลได้ว่า เกิดจากความสำเร็จในการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ของเทศบาลตำบลสรรพยา ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในองค์กรเป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นปัจจัยต้นน้ำที่ส่งผลเชิงบวก (Forwarding Effect) ไปยังการยกระดับคุณภาพการให้บริการสาธารณะและการสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานในภาพรวม อย่างไรก็ตาม การที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะกายภาพหรือการซ่อมบำรุงในพื้นที่ที่มีความต้องการที่ซับซ้อนและแปรผันตามการขยายตัวของชุมชน ซึ่งอาจยังมีงบประมาณหรือระยะเวลาดำเนินการไม่สอดคล้องกับความคาดหวังเร่งด่วนของประชาชน

ทั้งนี้ ข้อค้นพบดังกล่าวสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดการประเมินผลเชิงดุลยภาพ (Balanced Scorecard) ที่มองว่าการเรียนรู้และพัฒนาเป็นฐานรากสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการภายในและการบริการ และเมื่อพิจารณาร่วมกับวรรณกรรมวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีลักษณะร่วมที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลศักดิ์สายเนตร (2565) และพิมพ์นิภา ฤทธิบุตร (2567) ที่ต่างชี้ให้เห็นว่า ระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่มีการวางแผนที่ดีและการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ย่อมส่งผลให้ประสิทธิผลการดำเนินงานและการนำแผนไปปฏิบัติในภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อค้นพบที่น่าสนใจจากการเปรียบเทียบเชิงประชากรศาสตร์ระบุว่า ปัจจัยด้านเพศและอายุไม่ทำให้ความคิดเห็นของประชาชนแตกต่างกัน แต่ปัจจัยด้านระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการอยู่อาศัย รวมถึงการรับรู้และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กลับส่งผลให้ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีการศึกษาและรายได้สูงมีแนวโน้มประเมินประสิทธิผลสูงกว่ากลุ่มอื่น

ผู้วิจัยวิเคราะห์เชิงเหตุผลได้ว่า ในแง่ของเพศและอายุที่ไม่แตกต่างกัน สะท้อนให้เห็นถึงมาตรฐานการจัดบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลสรรพยาที่มีความเป็นธรรม ทัวถึง และไม่มีความเหลื่อมล้ำทางประชากรพื้นฐานในทางกลับกัน ความแตกต่างในด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้) ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดวิถีชีวิต ช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระดับความคาดหวังต่อรัฐที่แตกต่างกัน กลุ่มที่มีโครงสร้างทางสังคมและการศึกษาที่เอื้ออำนวยมักมีโอกาสรับรู้ข้อมูลเชิงนโยบาย เข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาล และเข้าใจข้อจำกัด

ในการบริหารงานส่วนท้องถิ่นมากกว่า จึงมีแนวโน้มที่จะประเมินประสิทธิผลในระดับที่สูงกว่ากลุ่มอื่นที่อาจขาดโอกาสในการรับรู้หรือมีส่วนร่วม

การค้นพบนี้มีส่วนสนับสนุนเชิงวิชาการร่วมกับงานวิจัยของ รสรินทร์ พงษ์สิทธิ์ (2565) ที่ยืนยันว่า ปัจจัยพื้นฐานทางชีวภาพอย่างเพศและอายุไม่ได้เป็นตัวแปรหลักในการประเมินผลท้องถิ่น และสอดคล้องกับข้อสรุปของ พิมพ์นิภา ฤทธิบุตร (2567) รวมถึงกมลศักดิ์ สายเนตร (2565) ที่ได้สังเคราะห์ไว้ว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลและการเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เป็นตัวแปรต้นที่ส่งอิทธิพลโดยตรงต่อมุมมองและความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่ ดังนั้น ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ชี้ว่า เทศบาลตำบลสรรพยาจำเป็นต้องทลายกำแพงความเหลื่อมล้ำด้านการรับรู้ โดยการขยายช่องทางการสื่อสารและจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมเชิงรุกให้เข้าถึงกลุ่มประชาชนที่มีระดับรายได้และโอกาสน้อย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและยกระดับการพัฒนาที่ตอบสนองคนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1.1 ด้านการให้บริการ เทศบาลตำบลสรรพยาควรใช้ทรัพยากรในการให้บริการอย่างคุ้มค่า และประหยัด
- 1.2 ด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ เทศบาลตำบลสรรพยาควรส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลโครงการแผน
- 1.3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน เทศบาลตำบลสรรพยาควรส่งเสริมให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น
- 1.4 ด้านการเรียนรู้และพัฒนา เทศบาลตำบลสรรพยาควรส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชนที่มีความแตกต่างกัน เช่น ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาล เพื่ออธิบายความแตกต่างของผลการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำและติดตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
- 2.3 ควรศึกษาการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ เช่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หรือด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ เพื่อยกระดับผลการดำเนินงานให้สมดุลในทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงมหาดไทย. (2561). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียวิศว์ สุวรรณกุลชาติ, และ เณลิพร เย็นเยือก. (2567). การประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารไตรศาสตร์*, 10(1), 1–8.
- ศนิชา สัมมาชีพ. (2568). ประสิทธิภาพการจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหาดอาษา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*, 8(1), 65–88.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- เทศบาลตำบลสรรพยา. (2567). *ข้อมูลจากทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลสรรพยา อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท (เดือนสิงหาคม 2567)*. ชัยนาท: ผู้แต่ง.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (2006). *Research in education*. Cape Town, South Africa: Pearson.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). London: Routledge.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). New York: Sage Publications.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The balanced scorecard: Translating strategy into action*. Brighton, MA: Harvard Business School Press.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 140, 1–55.
- Scheffé, H. (1959). *The analysis of variance*. New York: Wiley.
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.